

van de *Mededeelingen* het licht hebben gezien. Wanneer men den boom moet kennen aan zijn vruchten, dan is deze boom — beter struik — er niet een van groote draagkracht. Beide mededeelingen vindt de genoemde medewerker nogal mager. De schrijver wil daarom niet langer wachten met het geven van opbouwende critiek, omdat de behoefte aan goed en veel werk van dit instituut groot is. Hij bespreekt dan de verschenen afleveringen, die, wat zijn critiek betreft, er nog al goed afkomen. Het onderzoek van lysine (eerste aflevering) en de slotsommen worden zeer geprezen; hij noemt ze een model-onderzoek en een model-rapport. Daarentegen hebben hem de verder gepubliceerde onderzoekingen zeer teleurgesteld. Wel licht het instituut den lezer in den regel in over de samenstelling (zoowel de *beweerde* als de *wave*) der onderzochte middelen, maar over de werking (*beweerde* en *juiste*) en het gehalte der reclamemiddelen slechts zoo nu en dan. Toch haalt de schrijver ook daaruit eenige conclusies aan, waaraan de lezer zeker houvast heeft.

De schrijver meent, dat aan de werkwijze van het Instituut een vast *systeem* ontbreekt; het onderzoekt te hoof en te gras middelen, die onder zijn aandacht komen, nu eens uitvoerig, dan weer oppervlakkig, en geeft, al naar het uitkomt, een wetenschappelijk of een praktisch, een belangrijk of een waardeloos oordeel.

Het meest belangrijke van de tweede aflevering vindt de schrijver, dat daaruit blijkt, dat het Instituut niet uit den weg gaat voor de bedreiging van de maatschappij, die het lysine in den handel brengt, om een rechtsgeding te beginnen naar aanleiding der eerste publicatie; in die tweede aflevering worden immers de andere lysine-soorten besproken en het verweerschrift der genoemde maatschappij op een wijze, die aantoon, dat het Instituut zijn man staat en bereid is op den ingeslagen weg voort te gaan en de kwakzalverij te bestrijden, waar het die ontmoet. Ik zeide derhalve boven niet te veel, toen ik vermeldde, dat deze afleveringen er over het algemeen in schrijvers critiek nog al goed afkomen.

Zijn hoofdbezwaar is dan ook eigenlijk, dat het Instituut te weinig publiceert: twee mededeelingen in één jaar tijds acht schrijver veel te weinig. Een argument daarvoor zal wel zijn: „geen geld”! In dit verband wijst de schrijver er op, dat het Instituut, wat de specialité's betreft, bijna zonder uitzondering onderzoekingen *herhaalt*, die reeds jaren lang in het buitenland goed gedaan zijn. Natuurlijk is de redeneering, dat men aan die onderzoekingen weinig waarde hecht, zoolang men ze niet zelf gecontroleerd heeft. Maar in dezen armen tijd zou toch misschien samenwerking met buitenlandsche instituten te bereiken zijn en op die wijze de buitenlandsche publicaties te bewerken zijn voor Nederland. Dan is men zeker een behoorlijk materiaal te krijgen. Daarnaast kunnen nieuw bijkomende middelen zelf onderzocht worden. Als men bijv. naar Amerika ziet, dan is daar op dit gebied reeds heel wat geleverd. Eindelijk bepleit de schrijver samenwerking met de Vereeniging tot bestrijding der kwakzalverij, die op dit gebied ook al heel wat nuttig werk heeft verricht; deze vereeniging bereikt door haar maandblad het publiek beter dan het Instituut. Dit laatste heeft te zorgen, dat het goed voorbereid is voor de geweldige taak, die het wacht, wanneer een bruikbare wetgeving in de naaste toekomst ons in staat zal stellen de gewetenlooze kwakzalverij met geheimmiddelen en specialité's doeltreffend te bestrijden. Door samenwerking en onderling overleg is in deze zeer veel te bereiken.

DE GEZONDHEIDSTOESTAND VAN ROTTERDAM. — Het onlangs verschenen jaarverslag der gemeente Rotterdam over 1921 vermeldt, dat in dat jaar de gezondheidstoestand over het algemeen gunstig kon worden genoemd. Het sterftecijfer bedroeg in dat jaar 9.16 per 1000 inwoners tegen 12.27 in 1920. De zuigelingensterfte bedroeg 5.501 per 100 levend aangegevenen. Het aantal aangiften van besmettelijke ziekten beliep 2281 tegen 3020 in 1920. Overleden zijn 12 lijdens aan buiktyphus, 13 lijdens aan roodvonk, 39 aan diphtheritis, 14 aan nekkramp. Er werden 30 zelfmoorden gepleegd en 20 pogingen daartoe verhinderd. De bevolking vermeerderde met 7476 personen (3898 mannen en 3578 vrouwen) tegen 10193 personen in 1920. Op 31 December 1921 bedroeg de bevolking van Rotterdam 523747 zielen (258661 mannen en 265086 vrouwen). MUNTENDAM.